

Specijalni poslovi

Specijalni poslovi su poslovi nabavke i prodaje robe koji se obavljaju uz pomoć posrednika u prometu. Posrednik je trgovinsko preduzeće na veliko koji je registrovan da ove poslove obavlja u svoje ime a za tuđ račun ili u svoje ime a za zajednički račun. broj i raznovrsnost ovih posredničkih poslova je velik a nadalje će biti obrađeni :

1. Tranzitni robni promet – tranzitni poslovi
2. Komisiona nabavka i prodaja – komisioni poslovi
3. Prodaja preko zastupnika – zastupnički poslovi
4. Uvoz i izvoz robe (u svoje ime i za svoj račun i u svoje ime i za tuđ račun)

1. Tranzitni robni promet – tranzitni poslovi

1.1 Šta je tranzitni robni promet i ko su subjekti u ovom prometu ?

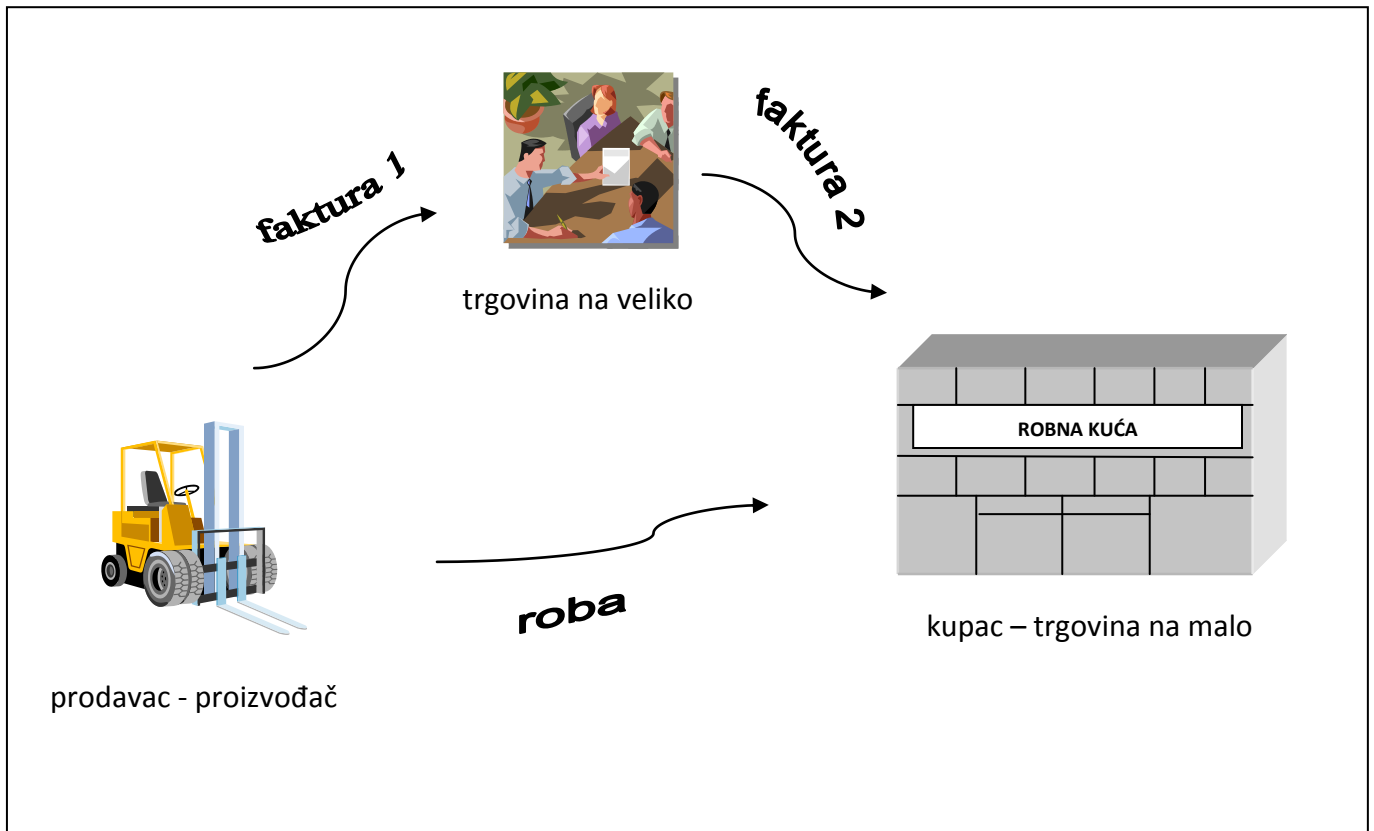
Za uobičajeno poslovanje trgovinskih preduzeća znamo da se nabavka robe obavlja za zalihe , potom se sa zaliha isporučuje kupcima, a kod tranzitnog robnog prometa redosled poslovnih događaja je drugačiji. Ovde trgovina na veliko na osnovu sklopljenog ugovora sa svojim kupcem (o nabavci tačno određene vrste i količine robe) sklapa drugi ugovor – sa dobavljačem. Trgovina na veliko u svom ugovoru sa dobavljačem navodi da je mesto isporuke robe – mesto magacin kupca. To znači da roba koja je predmet nabavke od strane trgovine na veliko ne biva njoj isporučena niti utiče na visinu njenih zaliha robe. Ova činjenica da trgovina na veliko nabavlja robu za koju ima već ugovorenu prodaju tj da u istom trenutku vrši nabavku i prodaju robe daje ovom načinu prodaje karakter tranzitnog prometa.

Dobavljač – proizvođač upućuje fakturu trgovinskom preduzeću na veliko (pošto je to za njega kupac), dok robu šalje na drugo mesto u magacin kupca (trgovinskog preduzeća na malo)

Trgovina na veliko zatim sastavlja novu fakturu u skladu sa ugovorom koji ima sa kupcem i šalje je kupcu.

Sa stanovišta kupca ovde je reč o uobičajenoj kupovini.

Sa stanovišta dobavljača ovde je reč o uobičajenoj prodaji. Okolnost da je robu isporučio u magacin kupca-trgovine na malo ne utiče na karakter ove prodaje niti na njegovo knjigovodstveno obuhvatanje.

slika 1. Subjekti u tranzitnoj trgovini

U knjigovodstvu trgovinskog preduzeća na veliko knjigovodstveno se obuhvataju dva poslovna događaja :

1. nabavka robe na osnovu fakture i otpremnice dobijene od dobavljača
2. prodaja robe na osnovu fakture upućene kupcu

PRIMER br. 1

Trgovinsko PD „Delta“ Beograd je sklopilo ugovor sa PD „Sojaprotein“ Bečej o nabavci jedne tone i 450kg soje, uz klauzulu- franko magacin PD „Juhor“ Jagodina. Realizacijom ugovora nastale su sledeće poslovne promene u PD"Delta":

- Od PD „Sojaprotein“ Bečej stigla je faktura br. 105/10 na 119.770 dinara sa uračunatim pdv-om po opštoj stopi, i obaveštenje da je roba isporučena.
- Izdata je faktura br. 355/10 PD „Juhor“ Jagodina. Prodajna cena sa obračunatim pdv-om po opštoj stopi iznosi 118,00/kg
- Izvod banke 33/10: naplaćeno je potraživanje po fakturi 355/10 i izmirena je obaveza po fakturi 105/10

1. Sprovedi postupak knjiženja kroz dnevnik

2. Koliko iznosi ostvarena zarada trgovinskog preduzeća „Delta“ Beograd

Rešenje: Dnevnik

r.b.	br. konta	o p i s	duguje	potražuje
	136	Roba u tranzitu	101.500	
	270	Pdv sa ul. faktura po opš.	18.270	
	433	Dobavljači u zemlji		119.770
		-po fakturi 105/10		
	202	Kupci u zemlji	171.100	
	602	Prihodi od pr. robe		145.000
	470	Pdv sa izl.fa.opšt.stopi		26.100
		-po fakturi 355/10		
	501	Nabavna vrednost prodane robe	101.500	
	136	Roba u tranzitu		101.500
		-interni obračun		

	241		Tekući račun	171.100	
		202	Kupci u zemlji		171.100
			-izvod 33/10		
	433		Dobavljači u zemlji	119.770	
		241	Tekući račun		119.770
			-izvod 33/10		

2. Ostvarena zarada po ovom poslu iznosi **43.500** dinara

Zadatak za vežbu :

Trgovina na veliko „Agrovojvodina export-import“ iz Novog Sada je kupila od proizvodnog preduzeća „Vujić“ Valjevo robe u vrednosti od 100.000 bez pdv-a, mesto isporuke robe je magacin trgovine na malo „Euroshop“ iz Novog Bečeja

1. Proizvodno preduzeće „Vujić“ iz Valjeva je prema odredbama ugovora isporučilo ugovorenu robu u Novi Bečej a fakturu 304. ispostavilo trgovinskom preduzeću na veliko „Agrovojvodina export-import“ iz Novog Sada.

2. Trgovinsko preduzeće na veliko „Agrovojvodina export-import“ iz Novog Sada je na osnovu fakture i ugovora o kupoprodaji ispostavilo fakturu 125. preduzeću „Euroshop“ iz Novog Bečeja u iznosu od 141.600 sa obračunatim pdv-om

3. Prema izvodu banke 113/11 isplaćena je obaveza prema proizvodnom preduzeću „Vujić“ iz Valjeva po fakturi 304. a prema izvodu 114/11 „Euroshop“ iz Novog Bečeja je izmirio svoj dug po fakturi 125. uplatom na naš tekući račun

1. Sprovedi postupak knjiženja kroz glavnu knjigu i dnevnik

2. Koliko iznosi ostvarena zarada trgovinskog preduzeća „Agrovojvodina export-import“ iz Novog Sada

2. Komisiona nabavka i prodaja – komisioni poslovi

2.1 Šta su to komisioni poslovi i ko su subjekti u ovom prometu ?

Za razliku od tranzitnog robnog prometa u kome trgovina na veliko kao posrednik obavlja posao u svoje ime i za svoj račun, komisioni poslovi se obavljaju u svoje ime i za tuđ račun.

U ovim poslovima se kao učesnici pojavljuju komisionar i komitent. Komisionar je preduzeće koje u svoje ime a za tuđ račun obavlja komisionu kupovinu ili prodaju, a komitent je ono preduzeće za čiji račun komisionar obavlja ugovoreni posao. Posao dakle započinje nalogom koji izdaje komitent i ugovorom o posredovanju u kupovini ili prodaji koji se zaključuje između komitenta i komisionara. Za ovo posredovanje u robnom prometu komisionar ima pravo na ugovorenu komisionu proviziju. Ugovor između ove dve strane je jedini relevantan dokument iz koga proizilaze specifičnosti ovog posla. Koja je roba u pitanju, koja je najviša nabavna cena pri nabavci, na čiji račun padaju troškovi prometa, kolika je provizija i na kraju koji je krajnji rok za izvršenje posla i dostavljanje obračuna, sve su ovo elementi ugovora između komitenta i komisionara.

2.2 Komisiona nabavka robe

Sagledaćemo evidenciju komisione nabavke robe sa stanovišta komisionara ali i sa stanovišta komitenta na jednostavnim primerima. Poslovne promene koje se u knjigovodstvu komisionara evidentiraju su :

- nabavka robe za račun komitenta, vodeći računa o nabavnim cenama iz ugovora
- predaja robe komitentu sa obračunom a obračun je zapravo faktura u kojoj komisionar iskazuje nabavnu vrednost za koju je nabavio robu i proviziju na koju ima pravo po ugovoru.
- naplata potraživanja od komisionara

Poslovne promene koje se u knjigovodstvu komitenta evidentiraju tj knjiže su :

- prijem robe i obračuna tj fakture od komisionara
- isplata obaveze prema komisionaru

Primer br. 1

Trgovinsko PD "Metal" Novi Sad, koje je u sistemu pdv-a, sklopilo je ugovor o nabavci robe za proizvodno PD "Astra" Zrenjanin pod sledećim uslovima:

- količina 500 kg
- limitirana cena 300 din. bez pdv-a
- provizija 10% od ugovorene vrednosti
- rok za nabavku 15 dana

1. Prema ugovoru PD "Metal" je nabavilo 500 kg robe i račun iznosi 165.200. sa pdv-om po opštoj stopi.
2. Za troškove prevoza PD "Metal" je primilo račun u iznosu 9.440. sa pdv-om po opštoj stopi.
3. Prema ugovoru PD "Metal" je isporučilo 500 kg robe, sa pratećom dokumentacijom i obračunom posredničke provizije.
4. PD "Astra" je potvrdilo prijem dokumentacije i robe, koja je po prijemnici primljena u magacin.
5. Izvod, na osnovu priložene dokumentacije izmirene su sve obaveze.
Sastavi obračun komisije nabavke robe:

Obračun komisije nabavke robe:

elementi	nabavna vrednost	pdv u primljenim računima	za uplatu
faktu. vrednost	140.000	25.200	165.200
prevoz	8.000	1.440	9.440
provizija	17.700		17.700
ukupno	165.700	26.640	192.340

Proknjiži nastale poslovne promene na kontima glavne knjige komitenta i komisionara:

Glavna knjiga komisionara

PD "Metal" Novi Sad

2121. Obračun komisijone kupovine	
2) 140.000	
3) 8.000	4a) 165.700
4) 17.700	
270 pdv sa ulazn. faktura	
2) 25.200	
3) 1.440	
433 dobavljači u zemlji	
	2) 165.200
	3) 9.440
612 Prihodi od prodaje proizvoda i usluga	
	4) 15.000
470 pdv sa izlaz. faktura	
	4) 2.700
	4a) 26.640
2123 potraživanja iz kom. poslova	
4a) 192.340	6) 192.340

Glavna knjiga komitenta

PD "Astra Zrenjanin

241 tekući račun	
₺°	6) 192.340
131. roba u magacinu	
5) 165.700	
270 pdv sa ulaznih faktura	
5) 26.640	
442 Obaveze iz komisijonih poslova	
6) 192.340	5) 192.340

241 tekući račun

6) 192.340	
------------	--

Zadatak za vežbu :

1. Trgovinsko preduzeće "Metalpromet" iz Kruševca je kupilo je po fakturi br. 80 za komitenta "ABC" Kruševac ugovorenu količinu robe u vrednosti od 250.000 sa obračunatim pdv-om po opštoj stopi.
2. Za troškove nabavke komisione robe komisionar je dao ček na iznos od 17.000 sa obračunatim pdv-om
3. Komisiona kupovina je završena, provizija za obavljenju kupovinu po ugovoru iznosi 12%, komisionar sastavlja obračun/ fakturu br 303. i isporučuje robu komitentu.
4. Primljen je izvod br. 40/11 o izmirenju duga komitenta po fakturi 303.
5. Prema izvodu 41/11, izmirena je obaveza po fakturi 80.

Sastavi obračun komisione nabavke robe i knjiži komisionu nabavku u knjigovodstvu komisionara i komitenta.

2.3 Komisiona prodaja robe

Kod komisione prodaje robe komisionar se obavezuje da će u svoje ime a za račun komitenta prodati određenu vrstu i količinu robe po ceni koja je utvrđena u ugovoru. U ovom poslu ugovorena cena robe je minimalna prodajna cena po kojoj komisionar sme da proda komitentovu robu. Nakon prodaje robe, komisionar sastavlja obračun / fakturu za komitenta u kome zadržava jedan deo provizije od postignute prodajne vrednosti za sebe.

U knjigovodstvu komisionara se evidentiraju sledeće promene :

- prijem robe od komitenta (pošto roba nije u vlasništvu komisionara i ne pretstavlja deo njegove imovine evidencija o ovoj robi je vanbilansna i vodi se u okviru klase 8)
- prodaja robe u svoje ime a za račun komitenta
- obračun / faktura koja se šalje komitentu

- račun koji dostavlja komitent komisionaru
- izmirenje duga

U knjigovodstvu komitenta se evidentiraju sledeće promene :

- predaja robe komisionaru u komisijon
- prijem obračuna / fakture od komisionara
- slanje računa komisionaru
- naplata potraživanja od komisionara

PRIMER br.1

PD "Dukat" (poreski obveznik) sklopilo je sa PD "Beomarket" (poreski obveznik) ugovor o komisionoj prodaji šoljica za kafu:

- ugovorena komisiona provizija iznosi 10% na prodajnu vrednost bez pdv-a.
- po izvršenoj prodaji dobara komisionar je dužan da sastavi obračun komisione prodaje.

- Na osnovu ugovora o komisionoj prodaji PD "Dukat" je primilo u komisijon šoljica za kafu u vrednosti 86.140 dinara sa pdv-om.
- PD "Dukat" prodao je kupcima za gotovinu sve šoljice za kafu. Pazar ostvaren prodajom robe uplaćen je na tekući račun. Primljen je izvod banke.
- PD "Beomarket"-u dostavljen je obračun komisione prodaje.
- PD „Beomarket“ šalje na osnovu obračuna račun komisionaru
- Po izvodu isplaćena je obaveza prema komitentu.

1. Sastavi obračun komisione prodaje. Prikaži postupak rada.
2. Proknjiži komisijonu prodaju u knjigovodstvu komisionara i komitenta

1.	prodajna vrednost sa pdv-om	86.140	
2.	pdv	13.140	
3.	prodajna vrednost bez pdv-a	73.000	
4.	komisiona provizija 10%	7.300	
5.	vrednost robe za komitenta	65.700	
6.	pdv za komitenta	11.826	
7.	obaveza prema komitentu	77.526	

PD "**Dukat**"

Dnevnik

р.бр.	КОНТО	опис	дугује	потражује
1.	8802	Roba primljena u komisijon	86.140	86.140
		Obaveze za robu prim. u kom. - za robu primljenu u komisijon		
2.	241	Tekući račun	86.140	73.000
		Obaveze po osnovu kom. prodaje		
		Obaveze za pdv sa izl. faktura - za prodatu robu		
2a.	8902	Obaveze za robu prim. u kom.	86.140	86.140
		Roba primljena u komisijon - interni obračun		
3.	4422	Obaveze po osnovu komi. prod.	7.300	7.300
		Prihodi od proizvoda i usluga - za obračunatu proviziju		

3a.	270		Pdv u primljenim računima	11.826	
		4422	Obaveze po osnovu komisione prodaje		11.826
			- obračun ulaznog pdv-a komite.		
4.	4422		obaveze po osnovu kom.prodaje	77.526	
		241	tekući račun		77.526
			- uplata po obračunu		

PD "Beomarket"

r.br.	konto		opis	duguje	potražuje
1.	1334		Roba data u komisionu prodaju	65.700	
		132	Roba u prom. na veliko		65.700
			- za robu datu u komisionu pro		
3.	2123		Potraživanja od komisionara	77.526	
		602	Prihodi od prodaje robe		65.700
		470	Obaveze za pdv		11.826
			-po obračunu prodate robe		
3a	501		Nabavna vrednost prodate	65.700	
		1334	Roba data u komisionu prodaju		65.700
			- interni obračun		
4.	241		Tekući račun	77.526	
		2123	Potraživanja od komisionara		77.526
			- za naplatu potraživanja		

Komisionar prilikom evidentiranja komisione prodaje i obračuna ne zaračunava pdv na proviziju kao što je to slučaj kod komisione kupovine. Ovde na osnovu obračuna koji komisionar šalje komitentu o prodatoj robi, komitent izdaje komisionaru račun koji sadrži za komisionara ulazni pdv-e (po osnovu dugovanja koje komisionar ima prema komitentu.) Ako malo bolje pogledamo knjigovodstvo komisionara i izračunamo razliku između ulaznog i izlaznog pdv-a videćemo da ova razlika zapravo predstavlja obavezu za pdv-e na zaradu tj proviziju komisionara.

Zadatak za vežbu :

- 1) PD „Start“ iz Jagodine dalo je u komisijonu prodaju PD „Juhor“-u iz Jagodine robe u vrednosti od 50.000 bez pdv-a Prema ugovoru komisionareva provizija za prodatu robu je 8% od prodajne vrednosti
- 2) PD „Juhor“obaveštava da je sva roba iz komisione prodaje prodana i šalje obračun o prodaji robe preko komisiona PD „Start“ iz Jagodine
- 3) Prema primljenim izvodima sve obaveze po osnovu komisijonog posla su izmirene uplatom na tekući račun

Proknjiži poslovnu promenu kroz dnevnik komisionara i komitenta.

3. Prodaja preko zastupnika – zastupnički poslovi

Za razliku od komisijonih poslova zastupnički poslovi obavljaju se u ime i za račun nalogodavca. Zastupnik je domaće preduzeće za zastupanje a nalogodavac domaće ili čak inostrano preduzeće (principal). Zastupnik dakle pruže usluge zastupanja u unutrašnjem ili spoljnotrgovinskom prometu. Za svoju uslugu zastupnik dobija proviziju a svi pozitivni efekti i razlike koje ostvari zastupnik pripadaju - principalu. Ove poslove zastupanja danas kod nas najčešće srećemo kod turističkih agencija.

Prava i obaveze zastupnika i principala regulisana su ugovorom o zastupanju, a u knjigovodstvu zastupnika potrebno je evidentirati :

- nastanak obaveze prema principalu u momentu izvršenja poslova zastupanja
- obračun provizije zastupnika, poslat račun principalu
- izmirenje obaveze prema principalu

PRIMER br. 1

Turistička agencija „Hand“ iz Bečaja koja je u sistemu pdv-a sklopila je ugovor sa agencijom „Elnos“ Novi Sad o zastupanju u prodaji turističkih aranžmana, uz proviziju 10%,

1. U toku februara meseca prodato je aranžmana u vrednosti od 2.360.000 sa pdv-om
2. Turistička agencija „Hand“ iz Bečaja izdala je račun za posredničku proviziju
3. Prema primljenom izvodu „Hand“ iz Bečaja je izmirilo svoje dugovanje prema principalu „Elnos“ Novi Sad

Proknjiži poslovne promene kroz dnevnik zastupnika

Dnevnik

R.b.	Br. konta		O p i s	Duguje	Potražuje
1	202		Kupci u zemlji	2.360.000	
		449	ostale ob. iz specif. pos.		2.360.000
			-za prodate aranžmane		
2	449		ostale obav. iz specifič. posl.	236.000	
		612	prihod od prodaje usluga		200.000
		470	obaveze za pdv		36.000
			-po posredničkom računu		
3	449		ostale obaveze iz spec. posl.	2.124.000	
		241	tekući račun		2.124.000
			-po izvodu		

Zadatak za vežbu :

Autosaobraćajno PD "Autoprevoz" Čačak, koje je u sistemu je pdv-a, sklopilo je ugovor

sa PD "Pegaz" Ivanjica o posredovanju za prodaju karata uz proviziju 10%.

1. U toku januara 2011.g. na šalteru je prodato je autobuskih karata za račun PD "Pegaz" u vrednosti 23.500 sa pdv-om
  2. PD "Autoprevoz" je izdao račun za posredničku proviziju.
  3. Po izvodu PD "Autoprevoz" je izmirilo obaveze po ugovoru.
1. Proknjiži poslovne promene kroz dnevnik zastupnika
  2. Koliko iznosi račun za posredničku proviziju

4. Uvoz i izvoz robe

Spoljnotrgovinska preduzeća obavljaju brojne poslove kako na domaćem tako i na inostranom tržištu. Najznačajniji su poslovi uvoza i izvoza robe, poslovi posredovanja u spoljnotrgovinskom prometu, poslovi međunarodne špedicije i transporta. U zavisnosti od kriterijuma za čiji se račun obavljaju poslovi uvoza i izvoza razlikuju se :

1. uvoz i izvoz robe u svoje ime i za svoj račun i
2. uvoz i izvoz robe u svoje ime a za tuđ račun

Uvoz i izvoz robe u svoje ime i za svoj račun obavljaju spoljnotrgovinska preduzeća tako što : kupuju robu od inostranog proizvođača i prodaju je na domaćem tržištu – UVOZ ili kupuju robu od domaćeg proizvođača i prodaju je na inostranom tržištu – IZVOZ.

Prema tome, spoljnotrgovinska preduzeća se javljaju kao kupac ili kao prodavac budući da kupovinu i prodaju robe obavljaju u svoje ime i za svoj račun- to znači da spoljnotrgovinsko preduzeće snosi sve troškove i rizik u vezi sa izvozom i uvozom robe. Na ovakav način preduzeće ostvaruje prihod koji predstavlja razliku između nabavne i prodajne vrednosti uvezene tj izvezene robe. Pri uvozu robe spoljnotrgovinsko preduzeće mora raspolagati devizama da bi izmirilo obavezu po fakturi dobavljača iz inostranstva a ako je u pitanju izvoz robe u svoje ime i za svoj račun naplatom potraživanja od kupca iz inostranstva ostvaruje odgovarajući priliv deviza iz inostranstva.

Uvoz i izvoz robe u svoje ime i za tuđ račun predstavlja oblik komisionih poslova u kojima se spoljnotrgovinsko preduzeće tj uvoznik i izvoznik javlja kao komisionar ili nalogoprimac koji za račun i potrebe nekog preduzeća iz naše zemlje kupuje robu od dobavljača iz inostranstva ili prodaje robu kupcu u inostranstvu za račun domaćeg proizvođača.

4.1 Dokumentacija vezana za uvoz i izvoz

Svaki pojedini posao, bilo da se radi o uvozu ili izvozu posebno se evidentira u knjigovodstvu a za to postoji poseban dokument tzv. **Zaključak** koji nosi svoj broj i koji se javlja kao nosilac svih troškova. Svaki zaključeni posao sa inostranstvom se prijavljuje, podnosi se prijava nadležnom organu a uz prijavu se prilažu dokazi o obezbeđenju prava na uvoz i podaci o obezbeđenju sredstava za plaćanje uvoza. Najčešći način plaćanja uvoza je **dokumentarnim akreditivom** (suština dokumentarnog akreditiva je što kupac preko banke stavlja dobavljaču na raspolaganje iznos kupovne cene koju prodavac može podići tek kada banci podnese dokumente da je poslao robu na adresu kupca). Zato je dokumentarni akreditiv najbezbedniji način plaćanja i za kupca i za prodavca pri uvozu.

Kupljena uvezena roba se carini, a posle carinjenja dobija se dokument – **Uvozna carinska deklaracija** i tada kupac može da preuzme robu. Posle završenog uvoza sastavlja se **uvozna kalkulacija** koja se dostavlja knjigovodstvu na knjiženje.

STRUKTURA UVOZNE KALKULACIJE

1. Faktura inostranog dobavljača
2. Troškovi u inostranstvu (prevoz, osiguranje...)

I Vrednost robe na granici

3. Carina, carinske dažbine i pdv-e
4. Troškovi u zemlji (prevoz, osiguranje...)
5. Opšti troškovi uvoza

II Nabavna vrednost uvezene robe

6. Razlika u ceni

III Prodajna vrednost uvezene robe

Svaki izvoz robe mora imati kao dokument svoj Zaključak sa brojem. Izvoz robe prati sledeća dokumentacija :

- prijava o sklopljenom ugovoru tj izvozu

- izvozna carinska deklaracija
- faktura koja se ispostavlja inostranom kupcu

4.2 Knjigovodstvena evidencija uvoza

PD „Sigma“ d.o.o. Beograd, koje je u sistemu pdv-a, sklopilo je ugovor sa preuzećem "Galata" iz Istambula o uvozu robe.

Formiran je Zaključak broj 11, sa sledećim dokumentima:

- ugovor o uvozu 1000 televizora po ceni od 80 evra po komadu
- izvod o kupovini 85.000 evra, po srednjem kursu od 108 dinara
- izvod o otvaranju akreditiva na ugovoreni iznos po instrukcijama ino-dobavljača "Galata"
- faktura ino-dobavljača za uvezenu robu na 80.000 evra
- faktura ino-dobavljača za prevoz robe do granice na 2.000 evra
- carinske takse po obračunu iznose 15.000.
- carina za ovu robu se obračunava po stopi 20%, a pdv po stopi 18%
- faktura za pretovar i prevoz od granice 37.760 sa pdv po opštoj stopi
- fakturu špeditera na 38.940 sa pdv po opštoj stopi
- izvod o izmirenju obaveza prema ino-dobavljaču

1. Odgovori na sledeća pitanja:

- a) Šta čini osnovicu za obračun carine?
- b) Koji je naziv dokumenta u kome su iskazane vrednosti carine i pdv-a?
- v) Šta čini osnovicu za obračun pdv-a?

2. Izračunaj iznos carine i pdv-a. Prikaži postupak rada.

3. Izračunaj maloprodajnu cenu ako je marža 20%, pdv 18%. Sastavi kalkulaciju.

Rešenje:

1. Odgovori na pitanja:

- a) Osnovicu za obračun carine čini vrednost robe na granici.
- b) Obračun carinskog duga ili carinska faktura.
- v) Vrednost robe na granici, uvećana za carinu.

2. Iznos carine i pdv-a:

Prostor za rad

$\text{Carina} = (8000 \text{ evra} \times 108) + (2000 \text{ evra} \times 108) \times 20/100 = 1.771.200$

$$\text{PDV} = 10.642.200 \times 18/100 = 1.915.596$$

$$\text{osnovica za pdv} = \text{carina } 1.771.200 + \text{carinske takse } 15.000 + \text{inofakture } 8.856.000 \\ (8.8640.000 + 216.000) = 10.642.200$$

3. Kalkulacija maloprodajne cene:

Kalkulacija

R. b.	Elementi kalkulacije	Za 1000 komada
1	Fakturna vrednost	8.640.000
2.	Troškovi u inostranstvu	216.000
	Vrednost robe na granici	8.856.000
3.	Troškovi u zemlji:	
	- carina	1.786.200
	- prevoz	32.000
	- špeditorske usluge	33.000
	Nabavna vrednost	10.707.200
4.	Razlika u ceni	2.676.800
	Prodajna vrednost bez PDV-a	13.384.000
5.	PDV	2.409.120
	Prodajna vrednost sa PDV-om	15.793.120

Dnevnik

r.b.	br. konta		o p i s	duguje	potražuje
1.	244		Devizni račun	9.180.000	
		241	Tekući račun Po izvodu		9.180.000
2.	245		Devizni akreditiv	8.640.000	
		244	Devizni račun Po izvodu		8.640.000
3.	130		Obračun nabavke robe po Zaključku 11	8.640.000	
		434	Dobavljači u inostranstvu Ino -faktura		8.640.000
4.	130		Obračun nabavke robe po Zaključku 11	216.000	
		434	Dobavljači u inostranstvu Ino -faktura		216.000
5.	130		Obračun nabavke robe po Zaključku 11	1.786.200	
	274		Pdv plaćen pri uvozu	1.915.596	
		482	Obaveze za carine Po obračunu		3.701.796
6.	130		Obračun nabavke robe po Zaključku 11	32.000	

7.	270		Pdv u primljenim računima	5.760	
		433	Dobavljači		37.760
			Po fakturi		
	130		Obračun nabavke robe po Zaključku 11	33.000	
8.	270		Pdv u primljenim računima	5.940	
		433	Dobavljači		38.940
			Po fakturi		
	434		Dobavljači u inostranstvu	8.856.000	
		245	Devizni akreditiv		8.640.000
		244	Devizni račun		216.000
			Po izvodu		
9.	1340		Roba u prometu na malo	15.793.120	
		130	Obračun nabavke robe po Zaključku 11		10.707.200
		1344	Ukalkulisani pdv		2.409.120
		1349	Ukalkulisana ruc		2.676.800
			Po kalkulaciji		

4.3 Knjigovodstvena evidencija izvoza

PD „Kaisa“ d.o.o. Sombor, koje je u sistemu pdv-a, sklopilo je ugovor sa preuzećem "ABC" iz Segedina o izvozu suvih šljiva.

Formiran je Zaključak broj 12, sa sledećim dokumentima:

- ugovor o izvozu 10000 kg suvih šljiva po ceni od 2 evra po kilogramu (srednji kurs 107,00)
- faktura ino- kupcu u iznosu 20.000 evra

- faktura za prevoz do kupca 500 evra
- fakturu špeditera na 33.000 dinara
- izvod o primljenoj doznaci iz inostranstva i izmirene obaveze prema vozaru (srednji kurs 108,10)

Dnevnik

r.b.	br. konta		o p i s	duguje	potražuje
1	203		Kupci u inostranstvu	2.140.000	
		613	Prih. od prodaja u inostr. Po fakturi		2.140.000
2	531		Troškovi transp. usluga	53.500	
		434	Dobavljači u inostr. Po fakturi		53.500
3	539		Ostale usluge	33.000	
		433	Dobavljači Po računu		33.000
4	244		Devizni račun	2.162.000	
		203	Kupci u inostranstvu		2.140.000
		663	Pozitivne kur. raz. Izvod- doznaka		22.000